

Zdroj: <http://www.hluchak.cz/bulletiny/bull2012/stranky/b6.html>

Revize preventivního programu

Eva Vaňkátová
ZŠ U Obory, Praha 10, Vachkova 630
aevab@centrum.cz

Co jsme revizí zamýšleli - cíle

Hledali jsme odpovědi na následující otázky:

- Obsahuje program všechnu problematiku, která se žáků dotýká?
- Pokud ne, která témata chybí nebo jsou neúplná?
- Jsou všechna témata dobře a včas zacílena?
- Máme v rámci výuky dostatek času se všem tématům primární prevence věnovat dostatečně? A pokud ne, jak to vyřešit?

Jak revize probíhala I

1. Všichni vyučující dostali od školní metodičky prevence formulář, kam měli vyplnit témata, kterým je v rámci výuky věnována pozornost.
2. Pracovali nejen se školním vzdělávacím programem, ale i s tematickými plány, učebnicemi, výukovými materiály, apod.
3. Do formulářů měli za úkol zapracovat i vlastní postřehy a poznatky, které by se mohly dotýkat primární prevence.

(Zhruba 3 měsíce času.)

Jak revize probíhala II

4. Školní metodička prevence prošla všechny formuláře a porovnála je s Preventivním programem školy a tématy primární prevence externího realizátora.
5. Poté se osobně setkala s každým vyučujícím, aby s ním zkonzultovala zjištěné poznatky, probrala vlastní postřehy a prodiskutovala možnosti zařazení témat do výuky v jednotlivých předmětech (zejména na 1. stupni s ohledem na věk a volní vyspělost žáků).

(Zhruba 2 měsíce času)

Jak revize probíhala III

6. V současné době jsou témata postupně zapracována do ŠVP a Preventivního programu školy (během prázdnin bude probíhat i v souvislosti s inkluzí 3. vydání ŠVP).

(Zhruba 3 měsíce času)

7. Od září šk. roku 2016/2017 se stanou témata běžnou součástí výuky, v rámci primární prevence (interní i externí), popř. některým z nich bude věnována zvýšená pozornost).

Zajímavosti a postesknutí... ☹️

- Příprava formuláře – 15 hodin (prostudování odborné literatury a zdrojů)
- Porovnání formulářů s Preventivním programem školy – cca 20 hodin
- Individuální rozhovory s kolegy – cca 20 hodin
- Zapracování témat do ŠVP a Preventivního programu školy – cca 40 hodin

Celkem tedy 95 hodin/60 minutových (prosinec – duben 2016) – to vše při plném úvazku, působení ŠMP ve škole, studiu na VŠ – doma ve svém volném čase za fixní příplatek pro ŠMP!!!

Zdroj: <http://www.zivotnistyl.cz/clanky/bydleni/2190/jak-prestat-hnizdit-aneb-kudy-na-jarni-uklid.html>

Co jsme zjistili:

Alkohol a tabák

- **roste počet** „ochutnavačů“ a konzumentů alkoholu mezi dětmi na 1. stupni ZŠ – v 5. třídách prakticky nenajdete jedince, kteří nikdy neochutnali alkohol,
- žáci mají k alkoholu velice **benevolentní vztah** utvářený rodinou a společností,
- počet kuřáků mezi žáky školy se snižuje (bude to dlouhodobý trend???),
- **NUTNO ZVÝŠIT POČET HODIN PREVENCE PITÍ ALKOHOLU A UŽÍVÁNÍ TABÁKOVÝCH VÝROBKŮ, NUTNOST PŮSOBIT I NA RODIČE!!!**

Ostatní návykové látky

- před zneužíváním drog (spíše výjimečné) **převládá nadužívání léků**, zejm. na bolesti a uklidnění,
- prevenci všech návykových látek by bylo zapotřebí se věnovat v rámci výuky v jednom šk. roce **alespoň 20 hodin** – nutno zakomponovat prevenci do co největšího množství předmětů (nejen Výchova ke zdraví, Výchova k občanství).

Zdroj: <http://www.chytrazena.cz/leky-nebo-doplanky-stravy-17912.html>

Netolismus – aneb bez mobilu či internetu ani krok

- s prevencí **nutno začít již ve 2. třídě** – zkušenosti s vlastnictvím a užíváním mobilních telefonů ve škole má více jak 40% druháčků,
- nezakazovat, ale **jasně dodržovat pravidla** (z řad žáků i učitelů) bez jakékoli tolerance a výjimek,
- obecně je prevence ve škole dostatečná, **chybí prevence v rodině** – nepoučení rodiče!!!

Kyberšikana

- setkávají se s ní i **žáci okolo 9 let**
– jak je možné, že fungují na sociálních sítích???
- prevenci začít již od 2. třídy – alespoň základní poučení,
- **Poučit rodiče!!!**
- **na 2. stupni** již běžný fenomén, často velmi **promyšlené postupy** a aktivity útočníků – prevenci věnovat dostatek času (cca 10 hodin ročně) v každém ročníku na 2. stupni (spojit s kybergroomingem, kyberstalkingem a sextingem).

Zdroj: <http://www.modernenglish.cz/kybersikana/>

Šikana

- i přes dostatečnou prevenci opět **roste počet** zaznamenaných případů – naštěstí se daří odhalovat v počátcích (dostatečné kompetence pedagogů),
- zejm. **psychická šikana** – dnešní děti se již neumí prát – ve formě pronásledování, vyhrožování,
- nejčastěji v období začátku puberty, tj. 5. – 7. třída.

Poruchy příjmu potravy

- kromě ment. anorexie a bulimie se u dnešní mládeže setkáváme s bigarexií a orthorexií:
- **Bigarexie** – muskulární dismorfie - duševní nemoc - chorobná závislost na cvičení a snaha o zmohutnění vlastní postavy, přílišné množství přijímané potravy, zatěžování kloubů a kostí, poškození fce jater a ledvin, anabolické steroidy (již u žáků 9. tříd),
- **Orthorexie** - patologická závislost na zdravém stravování a biologicky čisté stravě, neohrožuje sice na životě, ale ovlivňuje psychiku člověka (z rodiny) – pohrdání ostatními, kteří se stravují „normálně“ (žákyně v 6. třídách),
- **Binge eating** – nadměrné přejídání se
- **Binge drinking** – víkendové „pařby“ s množstvím alkoholu – doma, diskotéky - již u žáků 8. a 9. tříd

Zadlužování, životní neúspěšnost

- prevence **zadlužování** a chudoby je na kvalitní úrovni, nutno **pokračovat i v rámci střední školy**,
- zcela **postrádáme systematickou prevenci životní neúspěšnosti** z neutěšeného rodinného prostředí (spíše individuální práce pedagoga s jednotlivými žáky) – měla by oslovovat co největší počet žáků (minimálně pro představu toho, jak také lidé mohou žít).

Zdroj: <http://www.vstricnabanka.cz/zadluzovani-domacnosti-se-stale-zvysuje-presahuje-bilion-korun-32549>

Domácí násilí

- nutno informovat žáky a pracovat s jejich postoji ještě než začnou navazovat první partnerské vztahy – nejpozději v 7. třídě,
- velice opomíjené téma prevence

Zdroj: http://m.123rf.com/cz/photo-11611414_jeden-b%C4%9Blo%C5%A1sk%C3%BD-p%C3%A1r-mu%C5%BE-a-%C5%BEena-vyjad%C5%99u-j%C3%ADc%C3%AD-dom%C3%A1c%C3%ADho-n%C3%A1sil%C3%AD-ve-studiu-silueta-na-b%C3%ADl%C3%A9m-.html

Právní vědomí

- informace již od 6. třídy – přestupek, přečin, trestný čin, možnosti sankcí pro děti a mládež, postupy, spolupráce s OSPOD, Policií ČR (ničení majetku, krádeže, záškoláctví)

Lidská práva

- v dnešní xenofobní společnosti se velice těžko pracuje s postoji žáků – výrazný vliv rodiny a médií
- věnovat více pozornosti problematice uprchlíků a menšin ve společnosti:
- mezinárodní migrace – ne všichni uprchlíci jsou teroristé – žáci neznají pozadí migrace a podmínky uprchlíků v jejich rodné zemi
- Romové – více info o jejich historii, kultuře
- homosexuálové - homofobie

Globální problémy

- mezinárodní obchod se zbraněmi, drogami, pornografií, prostituce, apod.
- nutno pracovat s postoji žáků již dříve než jen v rámci zeměpisu v 9. třídě

Zdroj: http://ceskapozice.lidovky.cz/reseni-globalni-chudoby-zvysit-iq-jodem-a-zelezem-fvf-/tema.aspx?c=A141001_183449_pozice-tema_lube

Děkuji za pozornost

Eva Vaňkátová
ZŠ U Obory,
Praha 10,
Vachkova 630
aevab@centrum.cz

Zdroj: http://cz.123rf.com/photo_38906540_sladk%C3%A9-donut-kreslen%C3%A1-postavi%C4%8Dka-syp%C3%A1n%C3%ADm-m%C3%A1vat.-ilustrace-na-b%C3%AD%C3%A9m.html